

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ขั้นที่ 3 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ผู้วิจัยมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ของหน่วยงาน และนักวิชาการ

1.2 นำแนวคิดจากการสังเคราะห์เอกสารมาบูรณาการสรุปเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้กับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ มีความตรงเชิงเนื้อหา หลักวิชาและโครงสร้างทั้ง 5 ด้าน 33 รายการ เป็นแบบสอบถามฉบับที่ 1 และนำแบบสอบถามฉบับที่ 1 เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหาโครงสร้างและหลักวิชา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้วิจัยกำหนดให้มีคุณสมบัติ ดังนี้ ผู้มีวุฒิปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์ ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) ซึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 84) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัย ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง เนื้อหา และหลักวิชาของแนวทาง จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา

4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยทำร่างแบบสอบถามฉบับที่ 1 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4.2 นำประเด็นจากการสังเคราะห์มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ที่สมบูรณ์

4.3 นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของแนวทาง จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และความตรงเชิงเนื้อหา IOC (Index of concurrence) ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อคำถามนั้น มีเกณฑ์ตัดสินใจว่าคำถามที่คงไว้นั้นควรมีดัชนี ค่าความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 124)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.8-1.00 แสดงว่า ใช้ได้ทุกรายการ จำนวน 5 ด้าน 33 รายการ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแสดงความคิดเห็นว่า “เห็นด้วย” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่เห็นด้วย” และ ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม โดยการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การจัดกระทำข้อมูล

6.1.1 นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ได้รับคืนมาจำนวน 5 ฉบับ ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ครบถ้วนตามเนื้อหา

6.1.2 นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการ

ความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1

ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำผลจากการตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทาง จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา

1.2 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ในการศึกษา ความเหมาะสมของแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาและ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัย ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (พงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 84)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 2 เกี่ยวกับ ความเหมาะสมของแนวทางการจัดการความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นตามระดับความเหมาะสมในแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน พิจารณาว่าแนวทางที่ระบุในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็น น้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 156 - 157) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 81-100)

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก (ร้อยละ 61-80)

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง (ร้อยละ 41-60)

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย (ร้อยละ 21-40)

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด / ไม่เหมาะสม (ร้อยละ 1-20)

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามฉบับที่ 2 เกี่ยวกับ ความเหมาะสมของแนวทาง จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม

4.2 นำร่างแบบสอบถามฉบับที่ 2 เกี่ยวกับ ความเหมาะสมของแนวทางจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ ปรึกษาร่วมตรวจสอบ ความถูกต้อง ชัดเจน

4.3 นำร่างแบบสอบถามฉบับที่ 2 มาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ที่สมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงและขอความคิดเห็นเพิ่มเติม

6. การจัดการกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยการจัดการกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การจัดการกระทำข้อมูล

6.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้อง และความสมบูรณ์

6.1.2 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median หรือ Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile rang หรือ IQR.) เกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่ามัธยฐาน (Mdn.) มากกว่า 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ไม่เกิน 1.00 จะถือว่าเป็นรายการที่เหมาะสม (ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. 2544 : 146)

ขั้นที่ 3 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษา มาจัดทำเป็นร่างแบบสอบถามฉบับที่ 3

1.2 นำร่างแบบสอบถามฉบับที่ 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 3 ที่สมบูรณ์

1.3 นำแบบสอบถามฉบับที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 130

คน และรองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 130 คน รวม 260 คน แสดงความคิดเห็น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 195 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 195 คน รวม 390 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 130 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 130 คน รวม 260 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ไม่เกิน.05 ที่ยอมให้คลาดเคลื่อน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (ยูทพงษ์ ไกยวรรณ. 2544 : 104)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับให้ พิจารณาว่าแนวทางที่ระบุในข้อคำถามนั้น มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107)

ระดับ 5	หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด (ร้อยละ 81-100)
ระดับ 4	หมายถึง เป็นไปได้มาก (ร้อยละ 61-80)
ระดับ 3	หมายถึง เป็นไปได้ปานกลาง (ร้อยละ 41-60)
ระดับ 2	หมายถึง เป็นไปได้น้อย (ร้อยละ 21-40)
ระดับ 1	หมายถึง เป็นไปได้น้อยที่สุด / เป็นไปไม่ได้ (ร้อยละ 1-20)

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 จัดทำร่างแบบสอบถามความเป็นไปได้ซึ่งเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 3 ให้ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนตามเนื้อหา

4.2 จัดทำแบบสอบถามฉบับที่ 3 เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถูกต้องสมบูรณ์

4.3 ทำแบบสอบถามฉบับที่ 3 ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลความเป็นไปได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาให้ออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการหรือผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการหรือผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ มาตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง ความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม

6.2 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการพิจารณาแนวทางการจัดการความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้การทดสอบเพื่ออ้างอิงค่าเฉลี่ยไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t- test โดยกำหนดค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนความคิดเห็นในแนวทางแต่ละข้อและแต่ละด้านต้องมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) \geq 3.50 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107)